

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi työntekijäin eläkelain 1 c §:n, lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 1 a §:n, taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain 1 a §:n sekä tapaturmavakuutuslain 1 a ja 57 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työntekijäin eläkelakia ja tapaturmavakuutuslakia siten, että suomalainen työnantaja voisi ottaa ulkomailla palkattaville työntekijöille vapaaehtoisen vakuutuksen työntekijäin eläkelain ja tapaturmavakuutuslain mukaisesti. Edellytyksenä olisi kuitenkin se, että työntekijä kuuluu työsuhteen alkaessa Suomen

sosiaaliturvalainsäädännön alaisuuteen. Vastaavat muutokset ehdotetaan tehtäviksi myös lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelakiin sekä taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelakiin.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Työntekijäin eläkelain (395/1961, jäljempänä TEL) 1 c §:ssä säädetään lain soveltamisesta ulkomaille työhön lähtevään työntekijään. Pykälän 1 momentin mukaan TEL:ia sovelletaan työntekijään, jonka suomalainen työnantaja lähettää ulkomaille tekemään työtä suomalaiselle työnantajalle tai työskentelemään suomalaisen yrityksen kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvassa emo- tai tytäryrityksessä. Näissä tilanteissa, joissa työsopimussuhde on edelleen lähettävän suomalaisen työnantajan ja lähetetyn työntekijän välillä, suomalainen työnantaja on velvollinen järjestämään työntekijälle TEL-vähimmäiseläketurvan.

TEL:in 1 c §:n 3 momentissa säädetään tilanteista, joissa suomalainen työnantaja voi vapaaehtoisesti järjestää ulkomaille työhön lähetetylle työntekijälle TEL-eläketurvan. Tällöin on kysymys työntekijästä, joka työskentelee ulkomailla suomalaisen yrityksen kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvassa yrityksessä taikka muussa sellaisessa yrityksessä, jossa suomalaisella työnantajalla on määräämisvaltaa. Näissä tilanteissa työsopimussuhde on ulkomaisen työnantajan ja lähetetyn työntekijän välillä. Tätä momenttia sovelletaan myös, jos suomalaisen työnantajan lähettämä työntekijä on ulkomailla siirtynyt toisen suomalaisen työnantajan palvelukseen palaamatta välillä Suomeen. Säännöksen avulla voidaan myös täydentää työskentelymaan sosiaaliturvaa, silloin kun Euroopan unionin sosiaaliturvaa koskevien säännösten mukaan tai sellaisen sosiaaliturvasopimuksen mukaan, jossa Suomi on sopimuspuolena, työntekijä on vakuuttettava työskentelymaassa.

Vastaavat säännökset ovat lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/1962) 1 a §:ssä ja taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain (662/1985) 1 a §:ssä. Myös tapaturmavakuutuslain (608/1948) 1 a ja 57 §:ssä on vastaavansisältöiset säännökset ulkomaille työhön lähtevien vakuuttamisesta.

TEL:in 1 c §:n 1 momentin sanamuoto on aiheuttanut epäselvyyttä käytännössä. Siitä ei käy riittävän selvästi ilmi pykälän 1 ja 3

momentin eroavuus, kun työntekijä työskentelee ulkomaisessa emo-, tytär- tai sisaryhtiössä. Siksi 1 momentin sanamuotoa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että sen tarkoitus näkyy siitä selvästi: 1 momentissa edellytetään, että työsuhde suomalaisen lähettävän työnantajan ja ulkomaille lähetetyn työntekijän välillä säilyy ulkomaantyön ajan. Tällöin työnantajalla on velvollisuus vakuuttaa työntekijänsä TEL:in mukaisesti. Pykälän 3 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa taas työntekijä on työsuhteessa ulkomaiseen yritykseen, ja työntekijän ulkomaille lähettänyt suomalainen yritys voi vapaaehtoisesti vakuuttaa hänet TEL:in mukaan. Käytännössä ulkomaantyöstä tehdään usein niin sanottu komennussopimus, jossa määritellään lähettävän yrityksen, vastaanottavan yrityksen ja työntekijän oikeudet ja velvollisuudet. Jos niiden perusteella voidaan katsoa, että lähetävä suomalainen työnantaja on edelleen viime kädessä vastuussa työsuhteeseen perustuvista velvoitteista, työntekijän työsuhde lähettävään työnantajaan jatkuu, vaikka palkanmaksu olisi siirretty ulkomaiselle yritykselle.

Nykyisten säännösten mukaan suomalainen työnantaja ei voi vapaaehtoisestikaan järjestää eläketurvaa sellaiselle työntekijälle, joka on ulkomailla ja joka siellä tekee työsopimuksen suomalaisen työnantajan kanssa. Kuitenkin eräissä tilanteissa olisi perusteltua, että tällaiselle työntekijälle voitaisiin järjestää TEL-eläketurva. Tällainen tilanne on esimerkiksi silloin, kun ulkomaille lähetetyn työntekijän mukana seurannut aviopuoliso palkataan siellä suomalaisen yrityksen palvelukseen. Tällainen puoliso on useimmiten Suomen asumisperusteisen sosiaaliturvan piirissä, ja hänen vakinainen asuinpaikkansa on Suomessa. Hänen ulkomailla olonsa johtuu puolison työkomennuksesta. Usein on sattumanvaraista, järjestyykö mukana seuraavan puolison työpaikka jo ennen ulkomaille lähtöä vai vasta siellä.

Myös Suomesta ulkomaille opiskelemaan lähtenyt henkilö voi kuulua Suomen asumisperusteisen sosiaaliturvan piiriin opiskelun ajan. Edellytyksenä on, että kiinteät siteet Suomeen ovat säilyneet opiskelun ajan. Jos suomalainen työnantaja ottaa tällaisen

henkilön palvelukseensa ulkomailla, TEL-eläketurvaa ei voida nykysäännösten mukaan järjestää Suomessa edes vapaaehtoisesti. Jos tällainen henkilö palautetaan Suomeen työhön joksikin aikaa, työnantajalle syntyy vakuuttamisvelvollisuus. Käytännössä olisi joustavampaa, jos tällainen henkilö voitaisiin vakuuttaa Suomen sosiaaliturvassa vapaaehtoisesti silloin, kun hänet palkataan työsuhteeseen ulkomailla.

Edellä esitetyistä syistä ehdotetaan TEL:n 1 c §:n 3 momenttia muutettavaksi siten, että suomalainen työnantaja voi vapaaehtoisesti järjestää TEL-eläketurvan sellaiselle työntekijälle, jonka kanssa se on tehnyt työsopimuksen ulkomailla. Sama koskee suomalaisen yrityksen kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvaa ulkomaista työnantajaa, esimerkiksi suomalaisen yrityksen ulkomaista tytäryhtiötä. Edellytyksenä on kuitenkin, että työntekijä työsuhteen alkaessa kuuluu Suomen sosiaaliturvalainsäädännön alaisuuteen. Sosiaaliturvalainsäädännöllä tarkoitetaan sekä työhön perustuvaa että asumiseen perustuvaa sosiaaliturvaa koskevia lakeja.

Muutettavaksi ehdotettu TEL:n 1 c §:n 3 momentti koskisi myös tilanteita, jossa Suomesta lähetetty työntekijä siirtyy ulkomailla toisen suomalaisen työnantajan palvelukseen. Samoin se koskisi tilannetta, jossa suomalaisen työnantajan palvelukseen siirtyy ulkomailla sellainen Suomesta lähetetty työntekijä, jolle oli järjestetty eläketurva vapaaehtoisesti 3 momentin mukaan hänen ollessaan ulkomaisen yrityksen palveluksessa. Vastavasti momentti koskisi työntekijää, joka siirtyy ulkomailla suomalaisen yrityksen kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan ulkomaisen työnantajan palvelukseen joko toisen suomalaisen työnantajan palveluksesta tai muun sellaisen ulkomaisen työnantajan palveluksesta, joka kuuluu suomalaisen yrityksen kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen. Edellytyksenä on kuitenkin aina, että suomalainen yritys ottaa vastatakseen vakuutusmaksuista. Jollei vakuutusmaksuja makseta, ei eläketurvaakaan voisi järjestää. Näin esimerkiksi suomalaisen yrityksen ulkomaisen tytäryhtiön palveluksesta toisen suomalaisen yrityksen ulkomaisen tytäryhtiön palvelukseen ulkomailla siirtyvälle voidaan järjestää TEL-vakuutus, jos työntekijä kuuluu uuden työsuhteen alkaessa Suomen sosiaaliturvalainsäädännön alaisuuteen ja suomalainen yritys, joka kuuluu uu-

den ulkomaisen työnantajan kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen, ottaa vastatakseen TEL-vakuutusmaksuista.

Vapaaehtoinen TEL-eläketurva voitaisiin siis järjestää suomalaisen yrityksen ulkomaiseen yritykseen lähettämälle työntekijälle, joka on työsuhteessa ulkomaiseen yritykseen, jos lähettävällä yrityksellä on ulkomaisessa yrityksessä määräämisvaltaa, ja suomalaisen työnantajan ulkomailla palkkaamalle työntekijälle, jos tämä työsuhteen alkaessa kuuluu Suomen sosiaaliturvalainsäädännön alaisuuteen. Viimeksi mainittu koskisi myös suomalaisen yrityksen kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvaa ulkomaista työnantajaa.

Lisäksi vapaaehtoinen TEL-eläketurva voitaisiin järjestää työntekijälle, jonka sosiaaliturva sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 tai sellaisen sosiaaliturvasopimuksen, jossa Suomi on sopimuspuolena, sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten mukaan on järjestettävä työntekomaassa. Tämä ei merkitsisi muutosta nykykäytäntöön, sillä TEL:in 1 c §:n 3 momentin on jo nykyisin tulkittu mahdollistavan vapaaehtoisien täydentävän TEL-vakuutuksen järjestämisen sopimusmaissa vakuutetuille työntekijöille.

TEL:in 1 c §:n 4 momentin mukaan voidaan eläkkeen perusteena olevaa palkkaa määrättäessä ottaa huomioon ulkomaan työn perusteella saatava eläketurva, kun järjestetään vapaaehtoinen TEL-eläketurva 3 momentin mukaan. Tätä säännöstä ei ehdoteta muutettavaksi.

Edellä selostettuja vastaavat muutokset tehtäisiin lyhytaikaisissa työsuhteisissa olevien työntekijäin eläkelain 1 a §:n 1 ja 3 momenttiin sekä taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain 1 a §:n 1 ja 2 momenttiin. Työnantajat maksavat näiden lakien mukaiset vakuutusmaksut jälkikäteen tilityksinä. Jotta ei olisi mahdollista järjestää eläketurvaa jälkikäteen esimerkiksi työkyvyttömyyseläketapahtuman sattumisen jälkeen, olisi lähtökohtana, ettei taannehtiva vakuuttaminen ole yleensä mahdollista. Poikkeustapauksissa, esimerkiksi jos työnantaja on vastoin työntekijän kanssa tehtyä sopimusta jättänyt eläketurvan järjestämättä, voitaisiin eläketurva järjestää jälkikäteenkin. Tämä edellyttäisi kuitenkin, että

vakuutusmaksut maksetaan.

Myös tapaturmavakuutuslain 1 a §:ää ja 57 §:n 4 momenttia ehdotetaan muutettaviksi vastaavasti. Tapaturmavakuutuslain 1 a § yhtenäistettäisiin työeläkelakien vastaavien säännösten kanssa poistamalla siitä ulkomailla työskentelyyn liittyvä sana tilapäinen. Muutoksella ei ole tarkoitus muuttaa soveltamiskäytäntöä, sillä työskentelyn ulkomailla lähetettynä työntekijänä on edelleen katsottava olevan luonteeltaan tilapäistä.

Vapaaehtoista tapaturmavakuutusta haettaessa olisi edelleen erikseen sovittava, mitä määrää pidetään vakuutetun vuosityöansiona. Tätä koskeva säännös siirrettäisiin tapaturmavakuutuslain 57 §:n 1 ja 4 momentista pykälään lisättäväksi ehdotettuun 6 momenttiin.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Ulkomailla asuu noin 5 000 henkilöä, joita ehdotus ulkomailla palkattujen tulemisesta vapaaehtoisen eläkevakuutuksen tai tapaturmavakuutuksen piiriin voisi koskea. Karkean arvon mukaan vuosittain tullaan tekemään joitakin kymmeniä työsopimuksia, jotka tulevat tällaisen vakuutuksen piiriin. Eläkevakuutusmaksut näistä uusista vakuutuksista alkavat kertyä heti, mutta uudistuksesta koitua eläkemenon lisäys ajoittuu pääosin tulevaisuuteen. Maksutulon lisäys olisi lähivuosina enintään muutama miljoona markkaa.

Tapaturmavakuutuksen osalta muutoksesta aiheutuva korvausten ja maksutulon nousu vastaavat toisiaan, suuruusluokaltaan ne ovat alle miljoona markkaa vuodessa.

3. Asian valmistelu

Asiaa on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriön asettaman asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain muutostyöryhmän (STM 1998:12) tekemän ehdotuksen pohjalta. Työryhmän ehdotuksesta pyydettiin lausunnot

muun muassa Eläketurvakeskukselta, Tapaturmavakuutuslaitosten liitolta, Kansaneläkelaitokselta ja työmarkkinajärjestöiltä. Lausunnoissa kannatettiin laajasti työryhmän ehdottamien muutosten tekemistä työeläkelakeihin. Tapaturmavakuutuslaitosten liitto ehdotti, että vastaavat muutokset tehtäisiin myös tapaturmavakuutuslakiin.

Esitys on viimeistelty virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Viimeistelyn yhteydessä on kuultu työmarkkinajärjestöjen edustajia sekä Eläketurvakeskusta ja Tapaturmavakuutuslaitosten liittoa.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Eduskunnalle annetaan samanaikaisesti esitys laiksi asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muun muassa, että sellaiset Suomen sosiaaliturvalainsäädännön piiriin kuuluvat henkilöt, jotka suomalainen työnantaja ottaa palvelukseensa ulkomailla, voisivat kuulua hakemuksen perusteella Suomen sosiaaliturvalainsäädännön piiriin enintään viisi vuotta. Kansaneläkelaitos voisi pidentää aikaa viisi vuotta kerrallaan, jos henkilöllä on edelleen kiinteät siteet Suomeen eikä työskentelymaasta voi saada kohtuullista sosiaaliturvaa.

5. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu. Tarkoituksena on, että lait voisivat tulla voimaan vuoden 1999 alusta.

Lakeja sovellettaisiin työsuhteisiin, jotka jatkuvat lakien tultua voimaan. Vakuutusta ei voisi järjestää takautuvasti, vaan vasta lain voimaantulosta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**työntekijäin eläkelain 1 c §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/1961) 1 c §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1467/1993, seuraavasti:

1 c §

Tätä lakia sovelletaan myös sellaiseen työntekijään, jonka suomalainen työnantaja on Suomesta lähettänyt ulkomaille työhön samalle työnantajalle. Sama koskee työntekijää, jonka suomalainen yritys on lähettänyt ulkomaille työhön tämän yrityksen kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvaan ulkomaiseen emo-, tytär- tai sisaryritykseen, jos työntekijän työsuhde lähtäneeseen yritykseen jatkuu ulkomailla työskentelyn ajan.

Suomalainen yritys voi järjestää tämän lain vähimmäisehtojen mukaisen eläketurvan:

1) sellaiselle ulkomaille lähetetylle työntekijälle, joka muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa työskentelee samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo-, tytär- tai sisaryrityksen palveluksessa taikka sellaisen muun yrityksen palveluksessa, jossa suomalaisella yrityksellä on määräämisvaltaa;

2) suomalaisen työnantajan tai 1 kohdassa tarkoitetun ulkomaisen työnantajan ulkomailla palvelukseensa ottamalle työntekijälle, joka työsuhteen alkaessa kuuluu Suomen sosiaaliturvalainsäädännön alaisuuteen; taikka

3) sellaiselle 1 momentissa tai tämän momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetulle työntekijälle, jonka eläketurva on sosiaaliturvaa koskevien Euroopan yhteisön säädösten tai kansainvälisen sosiaaliturvasopimuksen määräysten mukaan järjestettävä työntekomaassa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1999.

Lakia sovelletaan työsuhteisiin, jotka jatkuvat tämän lain tullessa voimaan. Tämän lain mukainen eläketurva voidaan järjestää aikaisintaan tämän lain voimaantulosta.

2.

Laki**lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 1 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/1962) 1 a §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1468/1993, seuraavasti:

1 a §

Tätä lakia sovelletaan myös sellaiseen työntekijään, jonka suomalainen työnantaja on Suomesta lähettänyt ulkomaille työhön samalle työnantajalle. Sama koskee työntekijää, jonka suomalainen yritys on lähettänyt ulkomaille työhön tämän yrityksen kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvaan ulkomaiseen emo-, tytär- tai sisaryritykseen, jos työntekijän työsuhde lähteneeseen yritykseen jatkuu ulkomaille työskentelyn ajan.

Suomalainen yritys voi järjestää tämän lain mukaisen eläketurvan:

1) sellaiselle ulkomaille lähetetylle työntekijälle, joka muussa kuin 1 momentissa tarkoitetussa tapauksessa työskentelee samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo-, tytär- tai sisaryrityksen palveluksessa taikka sellaisen muun yrityksen palveluksessa, jossa suomalaisella yrityksellä

on määräämisvaltaa;

2) suomalaisen työnantajan tai 1 kohdassa tarkoitetun ulkomaisen työnantajan ulkomaille palvelukseensa ottamalle työntekijälle, joka työsuhteen alkaessa kuuluu Suomen sosiaaliturvalainsäädännön alaisuuteen; taikka

3) sellaiselle 1 momentissa tai tämän momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetulle työntekijälle, jonka eläketurva on sosiaaliturvaa koskevien Euroopan yhteisön säädösten tai kansainvälisen sosiaaliturvasopimuksen määräysten mukaan järjestettävä työntekomaasaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 1999.

Lakia sovelletaan työsuhteisiin, jotka jatkuvat tämän lain tullessa voimaan. Tämän lain mukainen eläketurva voidaan järjestää aikaisintaan tämän lain voimaantulosta.

3.

Laki

taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain 1 a §:n
muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 26 päivänä heinäkuuta 1985 annetun taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain (662/1985) 1 a §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1469/1993, seuraavasti:

1 a §

Tätä lakia sovelletaan myös sellaiseen työntekijään, jonka suomalainen työnantaja on Suomesta lähettänyt ulkomaille työhön samalle työnantajalle. Sama koskee työntekijää, jonka suomalainen yritys on lähettänyt ulkomaille työhön tämän yrityksen kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvaan ulkomaiseen emo-, tytär- tai sisaryritykseen, jos työntekijän työsuhde lähteneeseen yritykseen jatkuu ulkomaille työskentelyn ajan.

Suomalainen yritys voi järjestää tämän lain mukaisen eläketurvan:

1) sellaiselle ulkomaille lähetetylle työntekijälle, joka muussa kuin 1 momentissa tarkoitetussa tapauksessa työskentelee samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo-, tytär- tai sisaryrityksen palveluksessa taikka sellaisen muun yrityksen palveluksessa, jossa suomalaisella yrityksellä on määräämisvaltaa;

2) suomalaisen työnantajan tai 1 kohdassa tarkoitetun ulkomaisen työnantajan ulko-

mailla palvelukseensa ottamalle työntekijälle, joka työsuhteen alkaessa kuuluu Suomen sosiaaliturvalainsäädännön alaisuuteen; taikka

3) sellaiselle 1 momentissa tai tämän momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetulle työntekijälle, jonka eläketurva on sosiaaliturvaa koskevien Euroopan yhteisön säädösten tai kansainvälisen sosiaaliturvasopimuksen

määräysten mukaan järjestettävä työntekomaassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1999.

Lakia sovelletaan työsuhteisiin, jotka jatkuvat tämän lain tullessa voimaan. Tämän lain mukainen eläketurva voidaan järjestää aikaisintaan tämän lain voimaantulosta.

4.

Laki

tapaturmavakuutuslain 1 a ja 57 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä elokuuta 1948 annetun tapaturmavakuutuslain (608/1948) 1 a § ja 57 §:n 1 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1470/1993, sekä lisätään 57 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 512/1971 ja mainitussa laissa 1470/1993, uusi 6 momentti seuraavasti:

1 a §

Tätä lakia sovelletaan myös sellaiseen työntekijään, jonka suomalainen työnantaja on Suomesta lähettänyt ulkomaille työhön samalle työnantajalle. Sama koskee työntekijää, jonka suomalainen yritys on lähettänyt ulkomaille työhön tämän yrityksen kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvaan ulkomaiseen emo-, tytär- tai sisaryritykseen, jos työntekijän työsuhte lähettäneeseen yritykseen jatkuu ulkomailta työskentelyn ajan.

57 §

Suomessa asuvalla henkilöllä on oikeus saada vakuutetuksi itsensä sekä ne perheensä jäsenet ja muut hänen työssään olevat henkilöt, jotka tämän lain mukaan eivät ole pakollisesti vakuutuksessa, ja siten turvata itselleen ja mainituille henkilöille oikeus työ-

sä sattuneen tapaturman johdosta tämän lain mukaan myönnettäviin etuihin.

Suomalaisella yrityksellä on oikeus saada vakuutetuksi 1 momentin mukaisesti:

1) sellainen ulkomaille lähetetty työntekijä, joka ei 1 a §:n mukaan ole pakollisesti vakuutettava ja joka työskentelee ulkomaille samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo-, tytär- tai sisaryrityksen palveluksessa taikka sellaisen muun yrityksen palveluksessa, jossa suomalaisella yrityksellä on määräämisvaltaa;

2) suomalaisen työnantajan tai 1 kohdassa tarkoitetun ulkomaisen työnantajan ulkomaille palvelukseensa ottama työntekijä, joka työsuhteen alkaessa kuuluu Suomen sosiaaliturvalainsäädännön alaisuuteen; taikka

3) sellainen 1 a §:ssä tai tämän momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu työntekijä, jonka tapaturmavakuutusturva on sosiaaliturvaa

koskevien Euroopan yhteisön säädösten tai kansainvälisen sosiaaliturvasopimuksen määräysten mukaan järjestettävä työntekomaassa.

Haettaessa 1 tai 4 momentissa tarkoitettua vakuutusta on sovittava, mitä määrää pidetään vakuutetun vuosityöansiona.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1999.

Lakia sovelletaan työsuhteisiin, jotka jatkuvat tämän lain tullessa voimaan. Tämän lain mukainen vakuutusturva voidaan järjestää aikaisintaan tämän lain voimaantulosta.

Helsingissä 13 päivänä marraskuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

1.

Laki**työntekijäin eläkelain 1 c §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/1961) 1 c §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1467/1993, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 c §

Tätä lakia sovelletaan myös sellaiseen työntekijään, jonka suomalainen työnantaja on Suomesta lähettänyt ulkomaille työhön samalle työnantajalle. Sama koskee työntekijää, jonka suomalainen yritys *työnantajana* on lähettänyt ulkomaille työhön sanotun yrityksen kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvaan ulkomaiseen emo- tai tytäryritykseen.

Suomalainen työnantaja voi järjestää tämän lain vähimmäisehtojen mukaisen eläketurvan sellaiselle ulkomaille lähetetylle työntekijälle, joka muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa työskentelee *työnantajan kanssa* samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo- tai tytäryrityksen palveluksessa taikka muussa yrityksessä, jossa työnantajalla on määräämisvaltaa.

Ehdotus

1 c §

Tätä lakia sovelletaan myös sellaiseen työntekijään, jonka suomalainen työnantaja on Suomesta lähettänyt ulkomaille työhön samalle työnantajalle. Sama koskee työntekijää, jonka suomalainen yritys on lähettänyt ulkomaille työhön *tämän* yrityksen kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvaan ulkomaiseen emo-, tytär- tai *sisaryritykseen*, jos *työntekijän työsuhde lähetettiin* yritykseen jatkuu *ulkomailla työskentelyn ajan*.

Suomalainen yritys voi järjestää tämän lain vähimmäisehtojen mukaisen eläketurvan:

1) sellaiselle ulkomaille lähetetylle työntekijälle, joka muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa työskentelee samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo-, tytär- tai *sisaryrityksen* palveluksessa taikka *sellaisen muun yrityksen palveluksessa*, jossa *suomalaisella yrityksellä* on määräämisvaltaa;

2) suomalaisen työnantajan tai 1 kohdassa tarkoitettun ulkomaisen työnantajan ulkomailta palvelukseensa ottamalle työntekijälle, joka työsuhteen alkaessa kuuluu Suomen sosiaaliturvalainsäädännön alaisuuteen; taikka

3) sellaiselle 1 momentissa tai tämän momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettulle työntekijälle, jonka eläketurva on sosiaaliturvaa koskevien Euroopan yhteisön säädösten tai

Voimassa oleva laki

Ehdotus

kansainvälisen sosiaaliturvasopimuksen määräysten mukaan järjestettävä työntekomaassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1999.

Lakia sovelletaan työsuhteisiin, jotka jatkuvat tämän lain tullessa voimaan. Tämän lain mukainen eläketurva voidaan järjestää aikaisintaan tämän lain voimaantulosta.

2.

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 1 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/1962) 1 a §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1468/1993, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 a §

Tätä lakia sovelletaan myös sellaiseen työntekijään, jonka suomalainen työnantaja on Suomesta lähettänyt ulkomaille työhön samalle työnantajalle. Sama koskee työntekijää, jonka suomalainen yritys *työnantajana* on lähettänyt ulkomaille työhön sanotun yrityksen kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvaan ulkomaiseen emo- tai tytäryritykseen.

Suomalainen työnantaja voi järjestää tämän lain mukaisen eläketurvan sellaiselle ulkomaille lähetetylle työntekijälle, joka muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa työskentelee *työnantajan kanssa* samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo- taikka tytäryrityksen palveluksessa tai muussa yrityksessä, jossa työnantajalla on määräämisvaltaa.

1 a §

Tätä lakia sovelletaan myös sellaiseen työntekijään, jonka suomalainen työnantaja on Suomesta lähettänyt ulkomaille työhön samalle työnantajalle. Sama koskee työntekijää, jonka suomalainen yritys on lähettänyt ulkomaille työhön *tämän* yrityksen kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvaan ulkomaiseen emo-, tytär- tai *sisaryritykseen*, jos työntekijän työsuhde lähettäneeseen yritykseen jatkuu ulkomailta työskenteilyn ajan.

Suomalainen yritys voi järjestää tämän lain mukaisen eläketurvan:

1) sellaiselle ulkomaille lähetetylle työntekijälle, joka muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa työskentelee samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo-, tytär- tai *sisaryrityksen* palveluksessa *taikka sellaisen muun yrityksen palveluksessa*, jossa *suomalaisella yrityksellä* on määräämisvaltaa;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2) suomalaisen työnantajan tai 1 kohdassa tarkoitetun ulkomaisen työnantajan ulkomailta palvelukseensa ottamalle työntekijälle, joka työsuhteen alkaessa kuuluu Suomen sosiaaliturvalainsäädännön alaisuuteen; taikka

3) sellaiselle 1 momentissa tai tämän momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetulle työntekijälle, jonka eläketurva on sosiaaliturvaa koskevien Euroopan yhteisön säädösten tai kansainvälisen sosiaaliturvasopimuksen määräysten mukaan järjestettävä työntekomaassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1999.

Lakia sovelletaan työsuhteisiin, jotka jatkuvat tämän lain tullessa voimaan. Tämän lain mukainen eläketurva voidaan järjestää aikaisintaan tämän lain voimaantulosta.

3.

Laki

taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain 1 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 26 päivänä heinäkuuta 1985 annetun taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain (662/1985) 1 a §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1469/1993, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 a §

Tätä lakia sovelletaan myös sellaiseen työntekijään, jonka suomalainen työnantaja on Suomesta lähettänyt ulkomaille suorittamaan työtä samalle työnantajalle. Sama koskee työntekijää, jonka suomalainen yritys työnantajana on lähettänyt ulkomaille työhön sanotun yrityksen kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvaan ulkomaiseen emo- tai tytäryritykseen.

Ehdotus

1 a §

Tätä lakia sovelletaan myös sellaiseen työntekijään, jonka suomalainen työnantaja on Suomesta lähettänyt ulkomaille työhön samalle työnantajalle. Sama koskee työntekijää, jonka suomalainen yritys on lähettänyt ulkomaille työhön tämän yrityksen kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvaan ulkomaiseen emo-, tytär- tai sisaryritykseen, jos työntekijän työsuhte lähetettiin yritykseen jatkuu ulkomailta työs-kentelyn ajan.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Suomalainen työnantaja voi järjestää tämän lain mukaisen eläketurvan sellaiselle ulkomaille lähetetylle työntekijälle, joka muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa työskentelee *työnantajan kanssa* samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo- tai tytäryrityksen palveluksessa taikka muussa yrityksessä, jossa työnantajalla on määräämisvaltaa.

Suomalainen yritys voi järjestää tämän lain mukaisen eläketurvan:

1) sellaiselle ulkomaille lähetetylle työntekijälle, joka muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa työskentelee samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo-, tytär- tai sisaryrityksen palveluksessa taikka sellaisen muun yrityksen palveluksessa, jossa suomalaisella yrityksellä on määräämisvaltaa;

2) suomalaisen työnantajan tai 1 kohdassa tarkoitettun ulkomaisen työnantajan ulkomailta palvelukseensa ottamalle työntekijälle, joka työsuhteen alkaessa kuuluu Suomen sosiaaliturvalainsäädännön alaisuuteen; taikka

3) sellaiselle 1 momentissa tai tämän momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettulle työntekijälle, jonka eläketurva on sosiaaliturvaa koskevien Euroopan yhteisön säädösten tai kansainvälisen sosiaaliturvasopimuksen määräysten mukaan järjestettävä työntekomaassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1999.

Lakia sovelletaan työsuhteisiin, jotka jatkuvat tämän lain tullessa voimaan. Tämän lain mukainen eläketurva voidaan järjestää aikaisintaan tämän lain voimaantulosta.

4.

Laki**tapaturmavakuutuslain 1 a ja 57 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä elokuuta 1948 annetun tapaturmavakuutuslain (608/1948) 1 a § ja 57 §:n 1 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1470/1993, sekä lisätään 57 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 512/1971 ja mainitussa laissa 1470/1993, uusi 6 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 a §

Tätä lakia sovelletaan myös työntekijään, jonka suomalainen työnantaja lähettää Suomesta ulkomaille *tilapäisesti* suorittamaan työtä samalle työnantajalle. Sama koskee työntekijää, jonka suomalainen yritys työn-

1 a §

Tätä lakia sovelletaan myös sellaiseen työntekijään, jonka suomalainen työnantaja on Suomesta lähettänyt ulkomaille *työhön* samalle työnantajalle. Sama koskee työntekijää, jonka suomalainen yritys on lähettänyt

Voimassa oleva laki

antajana on lähettänyt Suomesta ulkomaille työhön sanotun yrityksen kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvaan ulkomaiseen emo- tai tytäryritykseen.

57 §

Suomessa asuvalla henkilöllä on oikeus saada vakuutetuksi itsensä sekä ne perheensä jäsenet ja muut hänen työssään olevat henkilöt, jotka tämän lain mukaan eivät ole pakollisesti vakuutuksessa, ja siten turvata itselleen ja mainituille henkilöille oikeus työssä sattuneen tapaturman johdosta tämän lain mukaan myönnettäviin etuihin. *Vakuutusta haettaessa on sovittava, mitä määrää on pidettävä vakuutetun vuosityöansiona.*

Suomalaisella työnantajalla on oikeus saada vakuutetuksi 1 momentin mukaisesti myös sellainen ulkomaille lähetetty työntekijä, joka työskentelee ulkomailla *työnantajan kanssa* samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo- tai tytäryrityksen palveluksessa taikka muussa yrityksessä, jossa työnantajalla on määräämisvaltaa ja joka ei 1 a §:n mukaan ole pakollisesti vakuutettava. *Tällaista vakuutusta haettaessa on sovittava, mitä määrää on pidettävä vakuutetun vuosityöansiona.*

Ehdotus

ulkomaille työhön *tämän* yrityksen kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvaan ulkomaiseen emo-, tytär- tai sisaryritykseen, *jos työntekijän työsuhde lähettäneeseen yritykseen jatkuu ulkomailla työskenteelyn ajan.*

57 §

Suomessa asuvalla henkilöllä on oikeus saada vakuutetuksi itsensä sekä ne perheensä jäsenet ja muut hänen työssään olevat henkilöt, jotka tämän lain mukaan eivät ole pakollisesti vakuutuksessa, ja siten turvata itselleen ja mainituille henkilöille oikeus työssä sattuneen tapaturman johdosta tämän lain mukaan myönnettäviin etuihin.

Suomalaisella *yrityksellä* on oikeus saada vakuutetuksi 1 momentin mukaisesti:

1) sellainen ulkomaille lähetetty työntekijä, joka ei 1 a §:n mukaan ole pakollisesti vakuutettava ja joka työskentelee ulkomailla samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo-, tytär- tai sisaryrityksen palveluksessa taikka *sellaisen* muun yrityksen palveluksessa, jossa suomalaisella *yrityksellä* on määräämisvaltaa;

2) suomalaisen työnantajan tai 1 kohdassa tarkoitetun ulkomaisen työnantajan ulkomailta palvelukseensa ottama työntekijä, joka työsuhteen alkaessa kuuluu Suomen sosiaaliturvalainsäädännön alaisuuteen; taikka

3) sellainen 1 a §:ssä tai tämän momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu työntekijä, jonka tapaturmavakuutusturva on sosiaaliturvaa koskevien Euroopan yhteisön säädösten tai kansainvälisen sosiaaliturvasopimuksen määräysten mukaan järjestettävä työntekomaassa.

Haettaessa 1 tai 4 momentissa tarkoitettua vakuutusta on sovittava, mitä määrää pidetään vakuutetun vuosityöansiona.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 1999.*

Lakia sovelletaan työsuhteisiin, jotka jatkuvat tämän lain tullessa voimaan. Tämän lain mukainen vakuutusturva voidaan järjestää aikaisintaan tämän lain voimaantulosta.

